

ชะยะ ที่ 'เกาะยาว' กับการบริหารความสะอาด

นั่งเรือจากแผ่นดินใหญ่ เกาะภูเก็ต ราว 45 นาที เราก็ถึงจุดหมายที่เกาะยาวน้อย แผ่นดินผืนเล็กๆ งดงาม และสงบ กลางอ่าวพังงา

ได้ยินชื่อ "เกาะยาว" มานาน เพิ่งได้มีโอกาสมาทัศนศึกษาเป็นครั้งแรก

เกาะยาวน้อย วันนี้...ไม่วุ่นวาย และคลาคล่ำไปด้วยนักท่องเที่ยวอย่างที่คิด

ผู้อาวุโสในพื้นที่เล่าว่า เมื่อปี 2328 สมัยที่พม่ายึดเมืองถลาง ต่อมา...เจ้าเมืองตรัง เจ้าเมืองสตูล เจ้าเมืองไทรบุรี ได้ยกทัพมายึดเมืองถลางคืนได้ คราวนั้นทหารจากตรังไปค้นพบเกาะยาว 2 คน ชื่อ นายอุสั่น และ นายอุลัน ก็ตั้งรกรากมาจนปัจจุบัน ซึ่งคือ นายอุสั่น ต้นตระกูล "เรืองสมุทร" ส่วน นายอุลัน ต้นตระกูล "สกุลสัน" ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

เกาะยาวประกอบด้วย 2 เกาะหลักๆ คือ เกาะยาวน้อย เกาะยาวใหญ่ และเกาะต่างๆ รายล้อมอีกมาก ชายหาดส่วนใหญ่ของเกาะยาวน้อยตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันตก

ชยะจะเข้าสู่สายพานเพื่อตัดแยก
ชยะอันตราย และชยะที่รีไซเคิลได้

มีหาดทรายป่าชายเลน ทิวทัศน์ที่มองจากเกาะหนึ่ง ไปยังอีกหลายเกาะ
แก่งเล็กๆ เจริญหูเจริญตา เหมาะแก่การพักผ่อน

**แต่ นอกเหนือจากความงดงามแล้ว เกาะยาวยังมีความน่าสนใจ
เรื่องวิธีการบริหารจัดการความสะอาด**

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) ร่วมกับองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (อบต.) เกาะยาวน้อย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.)
ทำโครงการบริหารจัดการชยะชุมชนด้วยเทคโนโลยีกำจัดชยะแบบครบ
วงจร ที่ปรับสภาพชยะด้วยวิธีคัดแยกทางกลและการหมักทางชีวภาพ
(Mechanical and Biological Waste Treatment : MBT) โดยลงนาม
ความร่วมมือกันเมื่อปี 2556 มี **ผศ.วีรชัย อัจฉาญ** จากศูนย์ความเป็น
เลิศทางด้านชีวมวล สำนักวิศวกรรมศาสตร์ มทส. เป็นหัวหน้าโครงการ

ผศ.วีรชัยบอกว่า การทิ้งชยะของคนไทยส่วนใหญ่จะเป็นการทิ้งทุก
สิ่งรวมกัน ทั้งชยะเปียก ชยะแห้ง ชยะรีไซเคิล หรือชยะอันตราย ทำให้
เป็นปัญหาในขั้นตอนคัดแยกชยะ เพราะเกิดกลิ่นเหม็นจากการบูดเน่า
ซึ่งการทิ้งชยะแบบนี้ไม่เหมาะสำหรับเทคโนโลยีกำจัดชยะนำเข้าจาก
ต่างประเทศ ซึ่งมีหลักการ “แยกก่อนหมัก” คือ แยกชยะที่รีไซเคิลได้
ออกจากชยะเปียกที่เหลือจากการคัดแยก แล้วหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์
แต่โดยพฤติกรรมของคนไทยแล้ว การกำจัดชยะแบบ “หมักก่อนแยก”
นั้นง่ายและสะดวกกว่า

วิธีการทำงานของเทคโนโลยี MBT คือ เมื่อรดชยะไปถึงโรงงาน
ชยะจะเข้าสู่สายพานคัดแยกเพื่อให้คนงานคัดแยกชยะที่รีไซเคิลได้

ได้ รวมถึงชยะอันตรายต่างๆ ส่วนชยะแห้งบางอย่างที่ไม่สามารถ
ตัดแยกได้ จะถูกส่งไปยังขั้นตอนสับหยาบด้วยเครื่องจักร เพื่อเข้าสู่
กระบวนการหมักด้วยวิธี MBT ร่วมกับชยะเปียกอื่นๆ ขั้นตอนหมักชยะ
นี้ มีเครื่องจักรกรูที่ช่วยให้ชยะที่กองอยู่ด้านล่างได้สัมผัสอากาศมาก
ขึ้น ทำให้กระบวนการย่อยสลายทางชีวภาพดีขึ้น และใช้เวลาในหมัก
ชยะเหลือเพียง 1 เดือน ซึ่งในกระบวนการหมักนี้ อุณหภูมิชยะจะเพิ่ม
สูง 60-70 องศาเซลเซียส ทำให้เชื้อโรควิว E.coli ตายได้ ส่วนชยะ
อันตราย อาทิ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ต่างๆ จะถูกแยกออกจากกองชยะ
ก่อนเข้าสู่กระบวนการสับหยาบ ทั้งนี้ หากชยะอันตรายเหล่านี้ถูกย่อย
สลายเป็นปุ๋ย จะทำให้โลหะหนักที่ปนเปื้อนอยู่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ
สุขภาพชาวบ้านในอนาคต

หลังกระบวนการหมัก ชยะจะถูกลำเลียงเข้าสู่เครื่องร่อน ซึ่งจะ
ได้ผลผลิตเป็นวัสดุปรับปรุงดิน และมูลฝอยเหลือทิ้ง ส่วนที่ยังเหลือใน
ระบบจะถูกลำเลียงต่อเข้าเครื่องคัดแยกด้วยลมและเครื่องคัด แยก
เหล็กด้วยแม่เหล็ก เพื่อคัดแยกชยะรีไซเคิล และได้เชื้อเพลิงชยะส่วน
หนึ่งออกมา ส่วนที่เหลือถูกลำเลียงต่อเข้าเครื่องจับก้อนและเครื่องอัด
แท่ง ได้เป็นเชื้อเพลิงชยะอัดก้อนและเชื้อเพลิงชยะอัดแท่ง เชื้อเพลิง
ชยะ หรือชยะพลาสติกนั้นนำไปทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในโรงงาน
อุตสาหกรรมได้ ส่วนเชื้อเพลิงชยะอัดก้อนและเชื้อเพลิงชยะอัดแท่งนำ
ไปเป็นเชื้อเพลิงสำหรับโรงงานผลิตน้ำมันจากชยะพลาสติกด้วยระบบไพ
โรไลซิส (Pyrolysis Oil Plant) ที่ มทส.มีโรงงานต้นแบบที่มีกำลังผลิต
น้ำมันจากกระบวนการดังกล่าววันละ 6,000 ลิตร

ชุมชนเป็นเกาะกลางทะเลมีประชากร 1,611 ครัวเรือน สภาพ
ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวทุกวันทำให้มีปริมาณชยะวันละ 3-5 ตัน
เตาเผาชยะในชุมชนเกาะยาวน้อยที่มีอยู่ไม่สามารถกำจัดชยะได้หมด
เนื่องจากชยะมีความชื้นสูง การกำจัดชยะแบบ MBT จึงมีประโยชน์
และจำเป็นอย่างยิ่ง

มานิตย์ มาตริक्षा นายก อบต.เกาะยาวน้อย บอกว่า ถึงแม้ว่า
เกาะยาว และพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย จะมีเทคโนโลยีที่สูงล้ำทัน
สมัยแค่ไหน สำหรับการกำจัดชยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลคงจะไม่เพียงพอ
ชยะมีแต่จะเพิ่มขึ้น และต้องใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นเรื่อยๆ

**แต่ถ้าชุมชนช่วยกันดูแลพื้นที่ของตัวเองรอบๆ บ้าน ช่วยคัดแยก
ชยะ เมื่อนั้นปัญหาชยะล้นบ้านล้นเมืองที่ใครๆ หลายคนกลัวว่าจะ
เกิดกับบ้านตัวเองก็ไม่มีเกิดแน่นอน**

ชุตินันท์ นุ่นมัน
ade_ok@yahoo.com